

Täysistunto

Tiistai 19.11.2024 klo 14.00—21.57

3. Ajankohtaiskeskustelu Ukrainasta täysimittaisten sotatoimien jatkuttua 1 000 päivää Keskustelualoite KA 20/2024 vp

Keskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 3. asiana on ajankohtaiskeskustelu Ukrainasta, jossa täysimittaiset sotatoimet ovat jatkuneet 1 000 päivää.

Arvoisat kansanedustajat! Totean, että täysistuntoa on lehterillä seuraamassa Ukrainan suurlähettiläs Olha Dibrova.

1 000 päivää sitten Vladimir Putin aloitti täysimittaisen hyökkäyssodan Ukrainassa. Tavoitteena oli marssia kolmessa päivässä Kiovaan, istuttaa maahan nukkehallitus ja lakkauttaa Ukrainan valtiollinen ja kansallinen olemassaolo. Tämä tavoite ei toteutunut, koska Putin yliarvioi venäläisten suorituskyvyn ja aliarvioi ukrainalaisten puolustustahdon. Hän oli myös laskenut sen varaan, että Ukraina jäisi yksin, koska suuri osa Länsi-Euroopasta oli hyväuskoisuudessaan ja sinisilmäisyydessään ripustautunut halpaan venäläiseen kaasuun ja öljyyn. Putinin riemumarssi Kiovaan ei toteutunut, mutta sen tilalle tuli pian kolme vuotta jatkunut hävityssota, jonka kohteena on Ukrainan väestö ja siviili-infrastruktuuri. Putin uskoo, että aika työskentelee hänen hyväkseen, että ukrainalaisilta loppuu kestäkyky ja Ukrainaa tukevilta länsimailta materiaali ja mielenkiinto. Tämänkin pitää osoittautua virhearvioksi. Meidän ei pidä langeta katteettomaan optimismiin, mutta ei myöskään pessimismiin ja tappiomielialaan. Sodan lopputulos on riippuvainen omista teoistamme ja tekemättä jättämisistämme.

Suomi on kokoonsa nähden yksi Ukrainan merkittävimmistä materiaalisista tukijoista. Tuen jatkamiselle on laaja, puoluerajat ja ideologiset rajat ylittävä hyväksyntä ja kannatus. Yksi osa-alue, jossa Suomella on erityisosaamista ja jossa maamme voi olla aloitteellinen, on väestönsuojelu. Meidän tulee myös käydä aktiivisesti keskustelua muiden EU- ja Nato-maiden kanssa ja kannustaa kaikkia tekemään oma kohtuullinen osuutensa Ukrainan tukemiseksi, koska intressi on yhteinen. Tähän asti Yhdysvallat on kantanut suurimman vastuun ja toimittanut aseellista apua enemmän kuin koko Eurooppa yhteensä. Meidän on valmistauduttava siihen, että Euroopan rooli ja vastuu kasvavat.

Ennen ajankohtaiskeskustelun alkamista pyydän edustajia kunnioittamaan Venäjän hyökkäyksen uhreja, niin ukrainalaisia sotilaita kuin siviilejä, minuutin mittaisella hiljaisuudella.

Edustajat nousivat seisomaan hiljaisen hetken ajaksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Siirrytään ajankohtaiskeskusteluun. Ulkoministeri Elina Valtonen puheenvuoron jälkeen käydään yksi ryhmäpuheenvuorokierros enintään kolmen minuutin puheenvuoroin. Tämän jälkeen voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

tauspuheenvuoroja. Vastauspuheenvuorot varataan täysistunnossa V-painikkeella. Keskusteluun varataan aikaa yksi tunti. — Ministeri Valtonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.05 Ulkoministeri Elina Valtonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään saavutamme surullisen rajapyykin, kun tulee kuluneeksi tuhat päivää Venäjän laajamittaisen hyökkäyssodan alkamisesta Ukrainassa. Suomi on tuominnut Venäjän hyökkäyssodan alusta saakka ja seisoo yhä vankemmin Ukrainan tukena.

On syytä palauttaa mieliin, että Ukraina ei uhannut Venäjää. Sen kansalaiset toivoivat demokratiaa, oikeutta päättää omista asioistaan ja vapaata yhteiskuntaa ilman korruptiota tai vahvemman valtaa. Pitkä taivallus oli alkanut, ja Venäjä asettui tämän tielle. Venäjän hyökkäys on kansainvälisen oikeuden vastainen. Sen sijaan Ukrainan puolustustaistelu ja myös Ukrainan auttaminen puolustautumisessa ovat yhteisten sopimusten mukaisia oikeutettuja toimia kansainvälisen oikeuden valossa.

Suomi on antanut Ukrainalle tukea yhteensä 3,2 miljardin euron edestä, mistä puolustusmateriaalituen osuus on 2,3 miljardia euroa. Samalla Ukraina on Suomen suurin kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun kumppanimaa. Julkisen tuen lisäksi yrityksemme ja yhteisömme ovat toimittaneet apua Ukrainan energiasektorille ja laajasti koko yhteiskuntaan, jotta ukrainalaiset selviytyisivät tulevasta talvesta. Euroissa mitattuna tukemme Ukrainalle ja ukrainalaisille on ollut merkittävä. Jatkamme tukeamme, sillä ihmisten vapauden tukeminen on koko maailman ja Euroopan tulevaisuuden kannalta paras investointi. Emme jätä hyökkäyssodan uhria Venäjän armoille. Puolustamme aina YK:n peruskirjaa ja kansainvälisen oikeuden perusperiaatteisiin pohjautuvaa järjestelmää. Valtioiden suveriniteettia, itsenäisyyttä ja alueellista koskemattomuutta ei voi rikkoa ilman seuraamuksia.

Arvoisa puhemies! Materiaalisen tukemme ohella tärkeässä roolissa on poliittinen tukemme Ukrainalle. Tuemme Ukrainan rauhanaloitetta, joka on toistaiseksi ainoa YK:n peruskirjan mukainen rauhanaloite. Pidämme Ukrainan asiaa esillä kaikessa toiminnassamme Euroopassa ja kansainvälisillä kentillä. Jokainen edustaja tässä salissa on kansainvälisissä yhteyksissään Suomen asian lisäksi aina myös demokratian ja ihmisten oman päätösvalan asialla.

Arvoisa puhemies! Euroopan maiden on otettava entistä suurempi vastuu Ukrainan tukemisesta. Sanojen lisäksi sen on tarkoitettava yhä enemmän konkreettisia tekoja. Meillä suomalaisilla on oma historiallinen kokemuksemme siitä, kun suuret maat sopivat pienten maiden kohtalosta näiltä kysymättä. Sellaista toimintatapaa emme voi hyväksyä. Juuri sen estämiseksi kansainvälinen sopimusjärjestelmä luotiin: ei enää vahvimman, julmimman ja härskeimmän valtaa vaan ihmisille omaa päätösvaltaa ja rauhaa, jota suojaavat yhteiset sopimukset. Neuvotteluja Ukrainasta ei käydä ilman Ukrainaa. Ukraina ansaitsee oikeudenmukaisen ja kestäväen rauhan. Ukrainalaisille lupaan sen, että Suomi on aina Ukrainan kansan puolella sortoa vastaan. Ukrainan kansa ansaitsee vapauden, ja se on koittava.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

14.09 Pauli Kiuru kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuhat päivää, tuhat pitkää päivää ja yötä Ukraina on taistellut vapautensa puolesta julmaa aggressiota vastaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

Ukraina taistelee länsimaisten arvojen puolesta. Demokratia, vapaus ja ihmisoikeudet ovat arvoja, joita meidän on puolustettava Ukrainaa tukemalla.

Kuulemme yhä useammin puhetta länsimaiden sotaväsymyksestä, mutta millä oikeudella me puhumme väsymyksestä, me, jotka istumme täällä turvallisesti kirjoituspöytiemme ääressä lämmitetyissä ja ilmastoiduissa huoneissa? Ukrainan kansa on kokenut mittaamatonta inhimillistä kärsimystä ja hävitystä. Silti heillä ei ole mahdollisuutta väsyä ja luovuttaa. Vapauden voi menettää vain kerran.

Tukemme on jatkuttava entistä päättäväisempänä, entistä voimakkaampana, entistä yhtenäisempänä. Euroopan on kannettava vastuu omasta tulevaisuudestaan. Kokoomuksen kanta on selvä: Ukrainan on saatava tarvitsemansa apu, jotta se voi puolustaa vapauttaan ja päättää tulevaisuudestaan. Tuen on jatkuttava myös joskus koittavan rauhan jälkeen. Ukraina on osa Eurooppaa, Eurooppaa, missä Venäjän ja Pohjois-Korean joukot taistelevat mielivallan ja väkivallan puolesta länsimaisia arvoja vastaan.

Arvoisa puhemies! Jos tukemme Ukrainalle hiipuisi, mitä näkisimme Euroopassa 10 tai 20 vuoden kuluttua? Historiasta löytyy opettavaisia varoituksia: roomalaiset antoivat tiukassa tilanteessa maa-alueita vandaaleille, jotka myöhemmin kiitokseksi ryöstivät ja valloittivat Rooman. Tämä sama voiman logiikka pätee vuosisadasta toiseen yhä vieläkin.

Ukrainan yli ja ohi ei saa neuvotella rauhasta. Vuoden 1994 Budapestin sopimuksessa Ukrainan rajoja luvattiin kunnioittaa. Tämän sopimuksen Venäjä on rikkonut. Länsi on pitkään sopimuksen pohjalta tukenut Ukrainaa, ja tätä tukea meidän on jatkettava.

Ukrainassa käytävä sota on osoittanut, että Euroopan on otettava suurempi vastuu turvallisuudestaan. USA:lla on oikeudet perusteet vaatia kaikilta Nato-kumppaneiltaan sovitut taloudellisia investointeja kansalliseen puolustukseensa.

Arvoisa puhemies! Päättäväsyytemme ei saa horjua. Ukraina taistelee puolestamme. Seuraavat tuhat päivää ratkaisevat Ukrainan ja Euroopan tulevaisuuden.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

14.13 Jari Ronkainen ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuhat karmea päiviä sotaa takana Ukrainassa, tuhat karmea päiviä siviilien elämässä. Ukrainan täysimittaisen sodan tuhannen päivän raja muistuttaa meitä kaikkia siitä, kuinka päättäväisesti ukrainalaiset ovat oikeudestaan itsenäisyyteen ja rauhaan taistelleet ja kuinka paljon he ovat menettäneet. Tuhannen päivän ajan ukrainalaiset ovat eläneet arkea, jossa pommi-iskut, raketituli ja epävarmuus tulevasta ovat jokapäiväistä todellisuutta.

Tuhat päiviä on myös aika, joka haastaa meidät — ei vain Eurooppaa vaan koko läntisen maailman. Meidän on mietittävä entistä syvemmin, mitä olemme tehneet ja mitä meidän tulee vielä tehdä Ukrainan hyväksi. Tässä vaiheessa kysymys ei enää ole ainoastaan Ukrainan puolustamisesta vaan koko läntisen arvomaailman ja demokratian säilyttämisestä.

Venäjän varustuskapasiteetin vahvistuessa ulkopuolisten toimittajien, kuten Pohjois-Korean ja Iranin, asetoimitusten myötä kasvaa paine Ukrainan rintamalla entisestään. Samalla Venäjä jatkaa siviilikohteisiin kohdistuvia iskujaan, jotka paitsi rikkovat kansainvälistä oikeutta, myös pyrkivät ukrainalaisten taistelutahdon murentamiseen.

Arvoisa puhemies! Se, että Venäjä voi edelleen jatkaa raakalaismaista hyökkäyssotaansa, on muistutus siitä, että Euroopan ja koko läntisen maailman vastuu Ukrainan tukemisessa on yhä välttämätöntä. Meidän on varmistettava, että Ukrainan puolustuskyky ei kaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

du resurssien puutteeseen, ja samalla meidän on jatkettava laajamittaista humanitaarisen tuen tarjoamista siviilien auttamiseksi. Tähän mennessä Yhdysvallat on ollut Ukrainan keskeisin tukija, mutta myös Euroopan on osoitettava, että olemme valmiita kantamaan oman vastuamme.

Jos Venäjän sallitaan voittaa, eivät seuraukset tule rajoittumaan vain Ukrainaan. Se olisi viesti autoritäärisille voimille ympäri maailmaa siitä, että kansainvälistä oikeutta ja valtioiden suvereniteettia rikkomalla voi saada oman tahtonsa läpi. Tämä olisi sellainen isku koko läntisen maailman arvopohjalle, jota emme voi sallia.

Arvoisa puhemies! Tuhat päivää sotaa on tuhat päivää liikaa. Samalla se on ennen kaikkea osoitus siitä, miten lujasti ukrainalaiset ovat omaa vapauttansa, maansa itsenäisyyttä puolustaneet. Ukraina ei taistele vain itsensä vaan koko demokraattisen maailman puolesta, ja meidän on seisottava heidän rinnallaan niin pitkään kuin se on tarpeen. Slava Ukraini!

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

14.16 Antti Lindtman sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Milloin kuivuvat Ukrainan lasten kyynelöt? Niin paljon on Ukrainan kansa saanut viimeisen vuosisadan aikana kärsiä. Ukraina on kokenut kolme suurta nälänhätää, vaikka maa on tunnetusti Euroopan vilja-aitta. Nälänhädistä pahin, 1930-luvulla Neuvostoliiton aiheuttama holodomor, surmasi lähes neljä miljoonaa ukrainalaista. Toinen maailmansota pyyhkäisi kahteen kertaan yli Ukrainan. Jossain, kuten Harkovassa, rintama kulki neljään kertaan yli kaupungin. Natsivalloittajien Einsatzgruppenit teurastivat Ukrainan juutalaisia sumeilematta.

Pitkä neuvostovallan aika pyrki riistämään ukrainalaisilta oman identiteetin: kielen, kulttuurin, uskon ja kansallistunteen. Kun surullisena kruununa kaikelle tälle Neuvostoliitto antoi piittaamattomuuttaan Ukrainassa tapahtua maailmanhistorian suurimman ydinvoimalaonnettomuuden vuonna 1986. Tšernobyl ei unohdu.

Neuvostoliiton romahduksen myötä Ukrainan itsenäisyys koitti. Siitä lähtien ukrainalaiset ovat hakeneet tietä kohti demokraattista oikeusvaltiota ja läntistä yhteyttä. Venäjä on pyrkinyt alusta asti hiljentämään yhä voimakkaammin kaikuvaat länsimieliset äänenpainot. Kun vuoden 2014 vallankumous kaatoi Ukrainan Venäjä-mieliset johtajat, Venäjä miehitti Krimin ja masinoi Itä-Ukrainassa separatistien kansannousun. Vuonna 2019 ukrainalaiset valitsivat presidentikseen selkeän länsimielisen Volodymyr Zelenskyin. Tuhat päivää siten alkanut täysimittainen Venäjän hyökkäys on koetellut ukrainalaisten vapaustahtoa, mutta Ukraina on taistellut ja kestänyt — taistellut ja kestänyt. Ukrainan lasten kyynelöt eivät vieläkaan saaneet kuivua.

Arvoisa puhemies! Venäjän aloittamaan rikolliseen ja julmaan hyökkäyssotaan ei pidä tottua, sopeutua, saati hyväksyä. Ukraina ansaitsee täyden tukemme — Ukraina förtjénar vårt fulla stöd.

Pienenä maana me tiedämme, kuinka tärkeää on säilyttää kaikkien kansojen oikeus päättää omista asioistaan. Ukrainassa ei ratkaista ainoastaan yhden kansakunnan kohtaloa. Siellä ratkaistaan myös Euroopan ja sääntöperäisen maailmanjärjestyksen tulevaisuutta. Siksi on kestämaton ajatus, että Ukrainan kohtalosta päätettäisiin ohitse ukrainalaisten oman tahdon ja itsemääräämisoikeuden. Se rohkaisisi myös muita diktaattoreita voimapolitiikan keinoin laajentamaan etupiirejään ja alueitaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

Arvoisa puhemies! Suomalaiset seisovat horjumatta Ukrainan tukena. Sodan äänet kaikuivat kauas tulevaisuuteen, mutta tiedämme, että vielä tulee aika, jolloin vapaus voittaa; aika, jolloin Ukraina rakennetaan uudelleen ja rauha palaa maanosaamme; aika, jolloin Ukrainan lapset voivat kuivata kyyneleensä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

14.19 Antti Kurvinen kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän julma hyökkäyssota on jatkunut Ukrainassa jo kohta kolme vuotta. Ukraina on taistellut urheasti itsenäisyytensä ja itsemääräämisoikeutensa puolesta. Uhraukset ovat olleet taistelukentällä raskaat.

Sodan oikeussäännöistä ja kansainvälisestä humanitäärisestä oikeudesta piittaamatta Venäjä on hyökännyt Ukrainan siviilikohteisiin. Seurauksena on ollut tuhansia siviiliuhreja, tuhottuja taloja ja jopa Venäjälle kaapattuja lapsia.

Ukraina taistelee paitsi oman vapautensa ja tulevaisuutensa puolesta myös koko eurooppalaisen turvallisuusjärjestelmän ja kansainvälisen oikeuden puolesta. Länsi, kärjessä Yhdysvallat ja Eurooppa, on tukenut Ukrainaa poliittisesti, taloudellisesti ja aseellisesti merkittäväällä tavalla.

Suomi on ollut yksi Ukrainan vahvimista tukijoista. Ukrainan kohtalo on koskettanut suomalaisia ja herättänyt lähes ennennäkemättömän auttamisen halun. Valtiollisten toimijoiden lisäksi Ukrainaa ja ukrainalaisia ovat tukeneet monet kansalaisyhteiskunnan tahot ja yksityiset ihmiset ja yksityiset organisaatiot. Tukemalla Ukrainaa Suomi tukee myös omaa turvallisuuttaan ja koko Euroopan vakautta.

Yhdistyneet kansakunnat, YK, on vaatinut Ukrainan sodan lopettamista ja Venäjän vetäytymistä Ukrainasta välittömästi. Vaikka onneksi maailman maiden enemmistö on tuominut jyrkästi Venäjän hyökkäyssodan, kaikille maille Ukrainan tukeminen ei valitettavasti ole ollut keskeinen kysymys. Venäjä on saanut valitettavasti myös puolelleen muutamia tukijoita ja pyrkinyt eskaloimaan sotaa. Venäjä on luottanut lännen sotaväsymykseen ja yhtenäisyyden horjumiseen. Siksi, arvoisa puhemies, nyt ei ole aika horjua, nyt on aika pysyä yhtenäisenä, Ukrainan tuen on jatkuttava.

Arvoisa herra puhemies! Ukrainan tilanne näyttää olevan vaikeutumassa. Taistelukentällä aloite on tämän vuoden alusta siirtynyt Venäjälle. Talven lähestyessä Venäjä on laajentanut iskujaan Ukrainan kriittiseen siviili- ja energiainfrastruktuuriin. Aseellisen avun lisäksi Ukrainalle on toimitettava lisää pelastushenkilöstön tarvitsemaa materiaalia ja tarvittavaa kalustoa. Tukea energiasektorille on myöskin lisättävä.

Suomi auttaa Ukrainaa osana Euroopan unionia. EU:n tulee edelleen lisätä pakotteita Venäjää kohtaan ja estää näiden pakotteiden kiertäminen. Yhdysvaltain hallinnon vaihtuessa EU:n ja Yhdysvaltain yhteistyön merkitys korostuu Ukrainan auttamisessa. Ukrainalle annettava pitkäjänteinen ja vahva tuki on edellytys perimmäisen tavoitteen toteutumiselle. Tämä tavoite on oikeudenmukainen ja kestävä rauha Ukrainalle.

Voimia ja suuri kunnioitukseni osoitus Ukrainan kansalle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

14.23 Oras Tynkkynen vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun katson rintamalla taistelevia ukrainalaisia, ajattelen isoisiani: hekin puolustivat maataan ylivoimaista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

vihosta vastaan. Kun katson Ukrainan johtajia, ajattelen johtajia omassa maassamme: toisessa tilanteessa he saattaisivat nyt kiertää maailmaa pyytämässä tukea maalleen. Ja kun katson ukrainalaisia hoitajia kenttäsairaaloissa, ajattelen siskoani: toisessa tilanteessa hän saattaisi nyt hoitajana tukkia verenvuotoa amputoidusta raajasta.

Tuhat päivää Venäjän hyökkäyssota on tarkoittanut tuhatta päivää sotarikoksia, ympäristön tuhoamista, silmittömiä julmuuksia ja kansanmurhaa. Se on tarkoittanut tuhatta päivää iskuja koteihin ja kouluihin, kirjastoihin ja kirkkoihin, syöpäsairaaloihin ja synnytysosastoihin. Se on tarkoittanut tuhatta päivää sotavankien kiduttamista, raiskauksia sodankäynnin välineenä ja lapsikaappauksia.

Mutta tuhat päivää ukrainalaiset ovat myös urhoollisesti puolustaneet maataan. Tuhat päivää he ovat puolustaneet samalla Suomea, Eurooppaa ja vapautta. Me Suomessakin joudumme nyt vastaamaan kysymykseen, mikä on vapauden hinta. Arvostammeko vapautta enemmän kuin veren värjäämää nikkeliä? Arvostammeko vapautta enemmän kuin lannoitteita, joilla kasvatetussa viljassa on veren sivumaku? Arvostammeko vapautta enemmän kuin fossiilista kaasua, joka palaa verenpunaisella liekillä?

Oikeudenmukainen rauha Ukrainassa on mahdollinen mutta ei helppo saatikka taattu. Se edellyttää kovempia pakotteita Venäjää ja sen tukijoita Irania ja Pohjois-Koreaa vastaan. Läntisten komponenttien päätyminen Venäjän aseellisuuteen pitää estää ja Venäjän öljyä kuljettava varjolaivasto pysäyttää. Oikeudenmukainen rauha edellyttää enemmän taloudellista tukea Ukrainalle. Kaikki kivet pitää kääntää, jotta maan avuksi saadaan ohjattua Venäjän jäädytetyt varat kokonaisuudessaan.

Mutta oikeudenmukainen rauha edellyttää myös enemmän aseellista tukea Ukrainalle. Lännen pitää toimittaa lisää muun muassa ilmapuolustusjärjestelmiä, käynnistää puolustusmateriaalien tuotantoa Ukrainassa ja antaa maalle lupa puolustautua iskemällä sotilas-kohteisiin myös hyökkääjän maaperällä.

Kukaan ei halua rauhaa niin paljon kuin ukrainalaiset, mutta se ei voi tarkoittaa rauhaa ukrainalaisten pään yli. Se ei voi tarkoittaa rauhaa polvillaan eikä haudan rauhaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

14.26 Minja Koskela vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täysimittaiset sotoimet ovat jatkuneet Ukrainassa jo tuhat päivää. Näiden päivien ja vuosien aikana on ollut sydäntä raastavaa seurata sodan kauhuja ja Ukrainan pahenevaa tilannetta. Nyt kun talvi jälleen lähestyy, tarvitsevat ukrainalaiset vahvaa ja vankkumatonta tukeamme enemmän kuin koskaan. Donald Trumpin vaalivoiton myötä on mahdollista, että Yhdysvaltojen tuki Ukrainalle vähenee, mutta Euroopan on osoitettava, että se seisoo Ukrainan tukena niin kauan kuin sille on tarvetta. Samaan aikaan on luonnollisesti pyrittävä vaikuttamaan siihen, että myös Yhdysvaltojen tuki Ukrainalle jatkuu.

Arvoisa puhemies! Vasemmiston viesti on näiden tuhannen päivän aikana ollut sama: Ukraina tarvitsee ja Ukraina ansaitsee kaiken mahdollisen tuen kansainväliseltä yhteisöltä, ja Suomen on tehtävä töitä sen eteen, että tuki jatkuu vahvana. Erona muihin puolueisiin vasemmistoliitto on painottanut, että tuen on oltava pääosin lahjamuotoista. Ukrainan valtavat lainat vaikeuttavat Ukrainan tilannetta pitkällä tähtäimellä: raskas velkataakka tekee jälleenrakennuksesta vaikeampaa. Suomen tulisi siksi edistää myös Ukrainan valtionvelkojen alaskirjaamista ja mitätöimistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

Arvoisa puhemies! Lisäksi on tärkeää, että kun Ukrainaan investoidaan, pidetään huolta siitä, että tehtävät investoinnit hyödyttävät nimenomaisesti Ukrainaa ja ukrainalaisia ja vastaavat heidän tarpeisiinsa. Me vasemmistossa tuemme myös Ukrainan EU-jäsenyyden edistämistä, ja me tuemme ukrainalaisen yhteiskunnan ja demokratian vahvistamista. On tärkeää, että Ukrainasta rakennetaan tasa-arvoisempi, kestävämpi ja osallistavampi yhteiskunta.

Arvoisa puhemies! Rauhan on tietenkin oltava kaikkein tärkein tavoite: Suomen ja EU:n on tehtävä kaikkensa, jotta Venäjä lopettaa kansainvälisen oikeuden vastaisen laittoman hyökkäyksensä ja Ukrainaan saadaan rauha. On hyvä myös huomata, että Ukrainan saama sotilaallinen ja taloudellinen tuki vaikuttaa ratkaisevasti siihen, millainen Ukrainan tuleva neuvotteluasema suhteessa Venäjään tulee olemaan, eli toisin sanoen rauhanehtoihin. Rauhaa ei kuitenkaan voi sopia ukrainalaisia kuulematta eikä vain suurvaltojen ehdoilla. Siksi Donald Trumpin puheet siitä, miten hän voi lopettaa sodan Ukrainassa yhdessä päivässä, ovat huolestuttavia.

Arvoisa puhemies! Kun rauhaa rakennetaan, on Ukrainaa kuultava. On ukrainalaisten itsensä päätettävissä, millaisilla ehdoilla rauha tulevaisuudessa rakennetaan. Vain he itse voivat arvioida, millaisen hinnan he ovat valmiita maksamaan sodan jatkamisesta tai sen lopettamisesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Andersson, varsågod.

14.29 **Otto Andersson r** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! ”Nyt naamiot on riisuttu, vain sodan kylmät kasvot näkyvät”, totesi presidentti Sauli Niinistö. Helmikuun 24. päivä on ikuisesti musta päivä ihmiskunnan historiassa. Tänäpäin tulee kuluneeksi tuhat päivää siitä, kun Venäjä aloitti julman hyökkäyssotansa Ukrainassa. Tuhannen päivän ajan kärsimys ja hävitys on ollut Ukrainan ja ukrainalaisten arkea. On tullut selväksi, että Venäjä ei mitään keinoja karta. Kansainvälinen ja humanitaarinen oikeus ovat jo kauan sitten saaneet väistyä seksuaalisen väkivallan, siviileihin ja lapsiin kohdistuvien raakuuksien ja muiden sotarikosten tieltä. Samalla Ukraina ja ukrainalaiset ovat taistelleet hyvin urheasti vapautensa puolesta raakalaismaista vihosta vastaan. Tänäpäin kunnioitamme tuota taistelua. On tärkeää muistaa, että Ukrainan vapaustaistelussa on maan itsenäisyyden lisäksi kyse myös koko Euroopan turvallisuudesta, ihmisoikeuksista ja demokratiasta.

Ärade talman! Ukrainas sak är vår. Finlands stöd för Ukraina fortsätter starkt och enat. Ukraina och det ukrainska folket behöver få allt stöd de behöver, såväl militärt, ekonomiskt som civilt.

Suomi on tähän mennessä toimittanut 24 puolustustarvikepakettia Ukrainaan. Suomen lahjoittamien aseiden käytölle ei aseteta rajoituksia, kunhan niitä käytetään itsepuolustukseen ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Tämän pitäisi koskea myös muiden länsimaiden antamaa kalustoa. Siksi uutinen siitä, että Yhdysvallat olisi kumoamassa aiempia rajoituksiaan, on tervetullut.

Finland har också samarbetat med Ukraina för att främja utbildning, rättsstaten samt energi- och miljösäkerheten. Jag vill också betona alla de frivilliga insatser som gjorts av så många finländare.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

On ilahduttavaa, että täällä eduskunnassa on vallinnut laaja poliittinen yksimielisyys Ukrainan tukemisessa. Näin ei valitettavasti ole kaikkialla Euroopassa. Putin-mieliset voimat politiikan äärilaidoilla ovat vahvistuneet huolestuttavasti. Myös USA:n vallanvaihto herättää kysymyksiä. On selvää, että Euroopan on otettava enemmän vastuuta Ukrainan tukemisesta. Tuen kustannukset, miten suurilta ne sitten vaikuttavatkaan, kalpenevat niiden kustannusten ja kärsimysten rinnalla, jotka syntyisivät, jos kääntäisimme Ukrainalle selkämme. Mahdollisen rauhanratkaisun on tapahduttava Ukrainan ehdoilla, ei päinvastoin. Me Suomessa tiedämme historiastamme, mitä tarkoittaa, jos joku muu päättää puolestamme. Suomi ja Suomen kansa seisovat Ukrainan rinnalla myös jatkossa. Slava Ukraini! — Kiitos. — Tack.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

14.33 **Peter Östman kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Hyvät edustajat, me kaikki Suomessa ja suomalaiset, myös Suomessa asuvat ukrainalaiset! Tänään on kulunut tuhat päivää siitä, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Me emme reagoineet Krimin miehityksen aikana vuonna 2014 tarpeeksi voimakkaasti, ja tämä antoi Venäjälle signaalin jatkaa täysimittaista hyökkäystä Ukrainaan vuonna 2022. Tänään näemme tuon välinpitämättömyyden seuraukset.

Tämä sota on muuttunut yhä enemmän Venäjän suorittamaksi sodaksi Ukrainaa vastaan sekä valtiona että kansakuntana. Venäjän pyrkimykset laittomasti liittää itseensä alueita Ukrainasta loukkaavat Ukrainan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta.

Ukraina on linnake Venäjän ja lännen välillä. Siksi Ukraina tarvitsee kaiken mahdollisen tuen. Myös meidän maamme on linnake demokratian ja ihmisoikeuksien puolesta. Suomalaisen historiasta tiedämme, että tuo oikeus olemassaoloon on myös meiltä yritetty viedä. Nyt Ukraina on samassa tulikokeessa jo pian kolmatta vuotta.

Ukrainalaisten suurin ja tärkein viesti on tämä: Me haluamme rauhaa. Me haluamme, että ihmiset lakkaavat kuolemasta sodassa. Lisäksi ukrainalaiset haluavat, että maailma ei unohda, mitä juuri tällä hetkellä heidän kansalleen tapahtuu. Ukrainalaisista kuulostaa melko oudolta, kun jotkut eurooppalaiset kysyvät: ”Eikö sota ole vielä kukaan loppunut teidän maassanne?” Ukrainalaiset ihmettelevät tätä kysymystä, sillä he tietävät, että jos kukaan ei kykene pysäyttämään tätä menoa ja kauhua Ukrainassa, sillä on paljon potentiaalia levitä myös muihin maihin.

Me suomalaiset ymmärrämme tämän erityisen hyvin. Euroopan ei pidä joustaa senttiäkään yhteisestä puolustuslinjasta. Me suomalaiset muistamme, miten suuren hinnan myös me olemme maksaneet sodasta vasta pari sukupolvea sitten.

Ärade talman! Fred i Ukraina är också fred i Europa. Fred i Ukraina och Europa är hela Europas gemensamma angelägenhet. Fred är möjlig endast när alla demokratiska stater deltar och freden är hållbar endast genom ett starkt Ukraina.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattien järkähtämätön tuki Ukrainalle ja sen kansalle jatkuu. Olemme siirtyneet konfliktien ja sotien aikaan, ja näidenkin keskellä jokainen ihmiselämä on arvokas. Jokaisella maalla on oikeus puolustautua hyökkäyksen edessä, ja Ukraina tarvitsee meidän tukeamme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

14.36 Harry Harkimo liik (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Ukrainan asia on meidän.

Jos Putin olisi helmikuussa 2022 muutamassa päivässä kävellyt Kiovaan, kuten Venäjän sotajohto oli suunnitellut, olisi Ukrainan lisäksi myös Suomen asema Venäjän naapurina ollut aivan erilainen kuin nyt. Suomi ja suomalaiset saavat kiittää ikuisesti Ukrainaa ja ukrainalaisia, jotka selvisivät raakalaismaisesta hyökkäyksestä ja ovat puolustaneet itseenäisyyttään tuhat päivää.

Maaailma on vajaassa kolmessa vuodessa muuttunut paljon ja valitettavasti huonoon suuntaan. Kaiken mielekkään elämisen lähtökohta on sisäinen ja ulkoinen turvallisuus, ja niistä pitää ensisijaisesti pitää huolta täällä eduskunnassa myös.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Suomi on jäsen niin Euroopan unionissa kuin myös Natossa, mutta siitä huolimatta omista asioista kannattaa pitää huolta niin hyvin kuin mahdollista, ja silloin puhutaan sisäisestä ja ulkoisesta turvallisuudesta. Silloin puhutaan itseenäisyydestä ja uskottavasta puolustuksesta.

EU ja Nato ovat yhtä heikkoja kuin niiden heikoin lenkki. On selvää, että Euroopan suhtautuminen Venäjään heittelee. Ei tarvitse katsoa kuin karttaa, kun ymmärtää, että Suomen, Baltian maiden ja Puolan suhtautuminen Venäjään on aivan eri asia kuin Italian ja Portugalin. Euroopan yhtenäisyys heittelee liikaa, ja juuri sitä yhtenäisyyttä tarvitaan nyt. Johtajuus on hukassa.

Yhdysvaltojen presidentti Trump oli jo viimeksi aivan oikeassa siinä, että Euroopan on otettava enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan. Puolustusteollisuuden ripeä käynnistäminen ja yhteisen puolustuksen rakentaminen eivät enää eurooppalaisia kokouksia ja suunnittelua kaipaa. Ne vaativat päätöksiä ja tekoja.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Kaikki sodat päättyvät aikanaan. Niin päättyy myös Ukrainan sota. Kyse on siitä, milloin ja miten se päättyy. Meillä Suomessa on pidetty erityisen tärkeänä sitä, ettemme joudu kansainvälisen politiikan pelinappulaksi, jonka asioista päätetään muissa pöydissä meidän päidemme yli. Ja tämä sama koskee nyt Ukrainaa. Ukrainan pitää olla mukana niissä pöydissä, joissa päätetään tulitauosta, aselevosta ja erityisesti mahdollisimman reilun rauhan ehdoista.

Näillä kaikilla on erityinen merkitys myös Suomelle. Siksi meidän on tuettava Ukrainaa kaikin mahdollisin keinoin niin sodassa, rauhan saamisessa kuin maan jälleenrakentamisessa.

Arvoisa puhemies! Ukrainan asia on meidän.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat nyt pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kopra, olkaa hyvä.

14.40 Jukka Kopra kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vaikka Venäjän suurhyökkäys alkoi tuhat päivää sitten, niin älkäämme unohtako, että sota alkoi vuonna 2014 Venäjän hyökättyä Krimille. Yksi turvakuut antaneista maista, siis Venäjä, petti lupauksensa taata Ukrainan turvallisuus ja hyökkäsi siis sinne. Tämä ukrainalaisten urhoollinen puolustustaistelu on osoittanut sen, että viime kädessä todellinen turvakuu on yhtenäinen kansa ja sen vahva maanpuolustustahto, mutta tämän vahvan tahdon lisäksi Uk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

rainassa tarvitaan tukea, puolustusvälineitä. Siksi meidän, Suomen ja koko Euroopan, on tuettava Ukrainaa puolustustaistelussa Venäjää vastaan.

Meidän pitää etsiä myös uusia keinoja tukea Ukrainaa, esimerkiksi se, että me ostaisimme Ukrainan teollisuudelta suoraan puolustusmateriaalia Ukrainan puolustustaisteluun ja puolustajien käyttöön. Ukraina ei voi yksipuolisesti lopettaa tätä sotaa, vaan sen on käytävä sitä pelastaakseen kansakuntansa. [Puhemies koputtaa] Meidän velvollisuutemme on olla tukena niin kauan kuin tarvitaan, jotta Ukrainaan saadaan oikeudenmukainen rauha ja niin ikään myös Eurooppaan.

Arvoisa puhemies! Kaveria ei jätetä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

14.41 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies, kiitos! Venäjän yksipuolisessa tuhat päivää kestäneessä hyökkäyksessä kammottavinta on sen tarkoituksellinen puolustuskyytösten lasten, naisten, vanhusten ja vammaisten tappaminen. Siviileihin kohdistuvat sotarikokset ovat osoitus siitä, millainen tuo maa todellisuudessa on ja millainen se on historiansa aikana ollut. Tulevaisuudessa sen on kannettava vastuu teoistaan.

On muistettava, että rintamalla ukrainalaiset sotilaat taistelevat myös meidän ja koko Euroopan vapauden puolesta, ja siksi Euroopan onkin autettava Ukrainaa tässä puolustustaistelussa yhä päättäväisemmin.

Kiitän Ukrainan kansaa, kiitän ukrainalaisia sotilaita myös minun lasteni ja maani vapauden puolustamisesta. — Slava Ukraini!

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

14.42 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Heräsimme aamulla tuhat päivää sitten brutaaliin uutiseen. Venäjä oli laajamittaisilla hyökkäyksillä tunkeutunut Ukrainaan. Maa jalkojemme alla horjui.

Eurooppalainen turvajärjestelmä, joka pohjautuu yhteiseen turvallisuuteen, rojahti keralla, ja ihmisten mielissä oli suuri järkytys. Suomalaisille syvämuistista purkautui 30. päivä marraskuuta 1939. Sama brutaali aggressio kohtasi meitä. Me olimme kohtalomme kanssa yksin.

Suomalaisten viesti on ollut koko ajan täysin selvä. Tämä eksistenssitaistelu, jota Ukraina parhaillaan käy — te ette jää yksin, me olemme vankkumatta teidän takananne teidän kamppailussanne kohtalonne puolesta, vapautenne ja demokratian puolesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

14.44 **Antti Kaikkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuhat päivää laajamittaista sotaa Ukrainassa — siinä on tasan tuhat päivää liikaa. Valtava määrä uhreja, valtava määrä tuhoa, ja lisää tulee koko ajan.

Mutta maailman tuulet näyttävät puhaltavan nyt sillä tavalla, että kenties lähikuukausina tulemme näkemään yrityksen saada aikaan tulitaukoa, rauhaa, rauhanprosessia. Tämä on oikea tavoite, mutta on täysin välttämätöntä, että Ukrainaa kuullaan näissä keskusteluissa, Ukraina on osallisena, Ukrainan yli ei kävellä, Ukrainan yli ei sovita mitään. Tämä on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

täysin välttämätöntä, ja lähes yhtä tärkeää on se, että myös Eurooppa on näissä keskusteluissa mukana, koska tässä on kysymys myös koko Euroopan turvallisuudesta.

Meidän on työskenneltävä sen puolesta, että vuosi 2025 on parempi vuosi Ukrainalle, rauhaa, vakautta ja vapautta kohti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

14.45 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaksi vuotta sitten käydessäni Ukrainassa lähdön hetkellä siinä juna-asemalla nuoret sotilaat kysyivät, että tullettehan sitten juhlimaan meidän kanssamme, kun me olemme voittaneet tämän hyökkäyssodan. Tuosta on nyt lähes tarkalleen kaksi vuotta. Tuon järkyttävän hyökkäyssodan alusta on nyt tarkalleen tuhat päivää. Se on tuhat päivää liikaa. Se on liikaa menetettyjä koteja, menetettyjä sotilaita, menetettyjä äitejä ja henkensä menettäneitä lapsia. Mutta me emme vain juhli heidän rinnallaan silloin, kun he ovat työntäneet Venäjän pois maaltaan, vaan me seisomme heidän tukenaan ja heidän vierellään nyt niin paljon kuin se vaatii ja niin kauan kuin se vaatii.

Ukraina ei puolusta vain itseään, vaan kuten täällä on lukuisia kertoja todettu, Ukraina taistelee koko Euroopan vapauden puolesta — myös meidän ja minunkin tyttäreni tulevaisuuden puolesta. Suomi on tehnyt jo paljon, mutta on tehtävä enemmän. Suomi on auttanut jo pitkään, mutta on autettava pidempään. Suomi on vaatinut Eurooppaa ja länttä tekemään enemmän, toimimaan enemmän, mutta on vaadittava [Puhemies koputtaa] vielä enemmän, sillä Ukrainan asia on myös meidän asiamme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

14.46 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tapasin viikonloppuna ukrainalaisen Tarasin Varsovassa eurooppalaisessa ulko- ja turvallisuuspoliittisessa seminaarissa. Hänellä oli kahden viikon loma, ja hän tuli seminaariin suoraan Ukrainan Donbasin rintamalta. Kerroin Tarasille tästä ajankohtaiskeskustelusta Suomen eduskunnassa, ja kysyin häneltä, mikä hänen viestinsä suomalaisille päätöksentekijöille on. Hän sanoi: ”Olkaa esimerkillisiä, olkaa osa vahvaa pohjoismaista rintamaa, joka seisoo Ukrainan aseellisen ja taloudellisen tuen takana vankkumattomasti, vaikka muut maat alkaisivat epäröimään. Lähettäkää meille aseita, joilla aidosti pystymme puolustautumaan, älkää kalustoa, jolla emme tee mitään. Tehkää kaikkenne välttääksenne katastrofin, joka Trumpin valinnasta voi mahdollisesti Ukrainalle seurata.”

Tarasin viesti [Puhemies koputtaa] on meille tärkeä. On tärkeää, että me yhtenäisesti jatkamme Ukrainan tukea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowiec, olkaa hyvä.

14.47 Ben Zyskowiec kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, herra puhemies! Ukraina kaivataan rauhaa. Sitä kaipaa kiihkeimmin Ukrainan kansa, joka urheasti mutta raskain uhrauksin taistelee vapautensa ja itsenäisyytensä puolesta. Mutta sellaista rauhaa Ukraina ei kaivata, jossa Ukraina pakotetaan vastoin tahtoaan alistumaan Venäjän voittoon. Päinvastoin, Ukraina on tuettava enemmän, sinne on annettava enemmän aseita, parempia aseita ja oikeus käyttää näitä aseita venäläisiin sotilaskohteisiin. Sellainen rauha, jossa Ve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

näjä aidosti kokisi voittaneensa, johon Ukraina pakotettaisiin alistumaan, jossa Venäjä kokisi, että kannatti rikkoa sopimukset, kannatti hyökätä, kannatti murhata ja raiskata, kannatti kaapata lapsia, olisi vaarallinen Euroopalle ja Suomelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

14.49 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tuhat päivää on käyty mieletöntä, karmeaa sota, jota ei olisi koskaan pitänyt aloittaakaan. Krimin valtauksista puolestaan on jo yli kymmenen vuotta. Euroopan ja USA:n auttaminen ei ole ollut aivan riittävää, ja nyt näyttää siltä, että Putinin rauhanehdot olisivat aivan karneat Ukrainan kannalta, liian kovat. On kiinnostavaa nähdä, miten vallan vaihtuminen Yhdysvalloissa tammikuussa vaikuttaa sotaan. Myös Pohjois-Korean osallistuminen sotaan Venäjän liittolaisena vaikuttaa maailmanpoliittiseen asetelmaan. Suomalaisnäkökulmasta on selvää, että emme voi hyväksyä sitä, että Putin palkitaan hyökkäyssodastaan valloitustensa tunnustamisella.

Ukrainaa pitäisi auttaa huomattavasti nykyistä enemmän, koska Venäjä kunnioittaa ainoastaan voimaa. EU:n jokaisen valtion pitää kantaa ja ymmärtää vastuunsa tosissaan, Ukrainan puolesta, vahvasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

14.50 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Välillä turhautuneisuus ja suuttumus valtaa mielen: kauanko tämän mielettömyyden pitää vielä jatkua?

Länsi on kyllä tukenut Ukrainaa, mutta usein liian vähän ja liian myöhään. Samaan aikaan Iran toimittaa Venäjälle ohjuksia, Pohjois-Korea joukkoja, ja kenties Kiina valmistaa drooneja. Tässäkin valossa Yhdysvaltain demokraattipresidentti Joe Bidenin päätös poistaa rajoitteita länsiaseiden käytöltä on välttämätön ja tervetullut. Toivottavasti se johtaa johtopäätöksiin myös Lontoossa, Pariisissa ja Berliinissä, sillä oikeudenmukainen rauha on mahdollinen, mikäli Ukrainalla on välineet puolustautua ja voittaa tämä sota omilla ehdoillaan. Sodan voittaminen on välttämätöntä Ukrainalle myös Venäjän vuoksi. Venäläinen imperialismi pitää pysäyttää Ukrainassa — myös Venäjän itsensä vuoksi, sillä tappio sodassa on usein historian valossa sysännyt Venäjällä uudistuksia liikkeelle.

Ukrainan asia on meidän asiamme, tämän eduskunnan yhteinen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.51 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tuhat päivää sota. Venäjän oikeudeton hyökkäys Ukrainan kimppuun on varmasti yksi ihmiskunnan historian mustimpia tapahtumia lähihistoriamme aikana, ja kun katsoo Suomen omaa historiaa, niin me ymmärrämme vallan hyvin sen, miltä tuntuu, kun iso valtio hyökkää pienen kansan kimppuun. Tässä olemme Ukrainan kanssa samoja kohtaloita kokeneet, ja lämpimästi haluamme olla tukemassa Ukrainaa ja tukemassa Ukrainan ihmisten hätää, joka on Venäjän hyökkäyksen aiheuttama.

Euroopassa on sellaisia ilmiöitä nyt ilmassa, että erilaisin tapahtumin yritetään lietsoa eripuraa Euroopan valtioiden välille. Tällaiset tapahtumat ovat varmasti... Ovatko ne järjestettyjä vai ovatko ne vahinkoja, niin tai näin. Tärkeää on ymmärtää se, että Euroopan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

valtioiden, demokraattisten valtioiden, on pidettävä tiukasti yhtä ja työskenneltävä siihen suuntaan, että demokratia voittaa. Ei koskaan voi olla niin, että nöyryymme hirmuvallan edessä ja sen jälkeen olisimme vielä suuremmassa pulassa. Tämä on yhteinen asia Euroopalle, ja kun tulevaisuudessa lähiaikoina Yhdysvaltain presidentti aloittaa, niin sinnekin päin pitää yhteistyötä [Puhemies koputtaa] jatkaa hyvin tiiviisti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

14.52 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukraina ja ukrainalaiset ovat käyneet tuhat päivää taistelua olemassaolostaan hyökkääjää vastaan, joka ei kunnioita mitään yhdessä sovittuja sääntöjä; hyökkääjää vastaan, jolla ei ole mitään oikeutusta käydä tätä raakalaismaista sota. Tämän tuhannen päivän inhimillinen hintalappu Ukrainan kansalle on ollut hirvittävä. Siksi tässä salissa tuomitaankin yksiselitteisesti Venäjän toimet ja osoitetaan kaikki tuki Ukrainalle. Me emme teitä unohda.

Arvoisa puhemies! Meillä ei ole täällä varaa puhua sotaan liittyvästä väsymyksestä. Me emme ole tehneet muuta kuin sen välttämättömän, jonka Ukraina on ansainnut urhealla taistelullaan koko Euroopan, sen vapauden, sen demokratian, puolesta. Siksi oleellista onkin, että koko Eurooppa pysyy vankkumattomasti Ukrainan rinnalla ja tekee enemmän, jotta Ukraina voi omilla ehtoillaan tavoitella rauhaa, kun sen aika on — rauhaa, joka heille kuuluu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

14.53 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Melkein yhtä kauan kuin tämä sota on ollut meneillään, päivänpolitiikassa on puhuttu täällä Suomessa mutta myöskin maailmanlaajuisesti siitä, miten meidän tulisi tukea Ukrainaa paremmin. Ja sitten kun puhutaan näistä tukipaketeista, niin mainitaan monesti dollareita tai euroja. Mutta kun taas katsotaan tilastollisesti ja verrataan suhteessa eri maitten bruttokansantuotteeseen, niin Suomi pärjää vallan hyvin, vaikka meidän tukipaketit ovat euromääräisesti joidenkin mielestä pientä luokkaa verrattuna näihin isoihin valtioihin, mutta me olemme viidennellä sijalla. Ainoastaan Tanska ja Baltian maat ovat meitä edellä siellä listalla, ja vasta sijoilla 14, 16 ja 20 ovat Euroopan suurvallat Saksa, Ranska ja Espanja, yhtenä esimerkkinä.

Toivoisin, että kun käydään EU-tasolla keskustelua Ukrainan tuesta, niin otettaisiin huomioon nämä bruttokansantuotteeseen [Puhemies koputtaa] liittyvät prosentuaaliset suhteet jatkossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

14.55 Pauli Aalto-Setälä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään on kuultu vain erinomaisia puheenvuoroja. Ukraina ansaitsee kaikki nämä sanat, kaikki ne eurot, kaikki ne aseet, mitä Ukraina tarvitsee puolustautuakseen ja ajaakseen Venäjän ulos omalta alueeltaan. On kuitenkin hyvä muistaa, että tumma puku päällä on helpompi puhua sodasta kuin maastopuku päällä.

Kiittäisin valtioneuvostoa siitä tuesta, mitä Ukraina meiltä on saanut, mutta pyytäisin kiinnittämään huomiota yhteen isoon epäkohtaan. Tällä hetkellä edelleen rahoitetaan Venäjän hyökkäyssotaa muun muassa näillä varjolaivaston aluksilla, jotka kuljettavat öljyä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

maailmalle, mikä merkitsee noin puolta Venäjän bkt:sta. Tämän viimeisen kahden vuoden aikana sinne on mennyt 220 miljardin edestä verirahaa meidän merellämme. Pyydän ja vetoan, että käytätte kaikki mahdolliset neuvottelukeinot niin EU:ssa kuin Natossa, että tämä rahtaus päättyisi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

14.56 Tomi Immonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän käynnistämät täysimittaiset sotatoimet Ukrainan maaperällä ovat kestäneet nyt tuhat päivää ja tuhat karmaisevaa yötä. Konfliktin rikollisuudet Venäjä laittoi alulle jo yli kymmenen vuotta sitten Krimillä. Talvisota kesti Suomessa 105 päivää. Tuolloinkin kärsimykset olivat mittamattomia, nyt Ukrainassa kärsimys on kestänyt kymmenkertaisesti pidempään. Vuosikymmeniä on välissä, mutta hyökkääjä pysyy samana.

Ukraina saa kriittistä ase-, tarvike- ja koulutusapua laajalta yhteisöltä, mutta Venäjä joutuu turvautumaan Pohjois-Korean tukeen. Kun ystävät käyvät vähiin ja näkyvin tukija on Pohjois-Korea, luulisi jo Venäjän kansan miettivän, onko se oikeasti matkalla oikeaan suuntaan. Tätä entistä suurvaltaa ei yksikään länsimaa tule kunnioittamaan enää samalla tavalla. Tätäkö myös Venäjän kansa tahtoo?

Ajatuksemme ovat Ukrainassa ja tekomme puhuvat puolestamme, [Puhemies koputtaa] kiitos siitä myös hallituksellemme. Slava Ukraini!

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia! — Edustaja Kumpula-Natri, olkaa hyvä.

14.57 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kunnioitukseni Ukrainan valtion itsenäisyydelle ja sen kansalaisille, jotka ovat tuhat päivää puolustautuneet pitääkseen yllä maansa itsenäisyyden ja demokratian suurin uhrein, mutta myös suurella päättäväisyydellä.

Ukrainan tulevaisuutta tehdään joka päivä rintamalla, taisteluissa, ja Ukrainan tulevaisuutta tehdään myös jälleenrakentamisella, joka on jo myös Suomen tuella alkanut. Me teemme sitä päivittäin, ja me tulemme jatkamaan sitä päivittäin. Myös rauhan koittaessa olemme Ukrainan rinnalla, sillä taistelujen jälkeen kansan tarve apuun on suuri.

Venäjän brutaalius näkyy hyökkäyksessä kohti siviili-infraa ja erityisesti sen yrityksessä tappaa tulevaisuus, kun se kaappaa lapsia Ukrainasta Venäjälle. Valloitetuilta alueilta on jo 20 000 lapsen lista ensimmäiseltä vuodelta, ja Venäjä brutaaludessaan on tehnyt myös adoptiolakeihin muutoksia, joilla yritetään katkaista noiden lasten jäljet. Mutta me emme unohda, ja suomalaiset [Puhemies koputtaa] toimivat kansainvälisissä järjestöissä, joka paikassa, muistuttaen Venäjän brutaaludesta ja siitä, miten voimakkaita voimme olla [Puhemies koputtaa] tukiessa myös ulkopuolelta Ukrainan jälleenrakentamista ja myös tietä Euroopan unioniin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

14.59 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Näin talven tullessa — ja varmasti vaikutuksensa on ollut myös Yhdysvaltain vaaleilla — Venäjä koettaa parhaansa mukaan parantaa omia neuvotteluasemiaan. Niin kuin olemme nähneet, hyökkäys on ollut voimakasta, Ukraina on joutunut viime aikoina myöskin valitettavasti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

perääntymään. Siellä yritetään romuttaa jo erittäin haurasta energiaverkostoa ja on isketty myöskin laajasti siviilikohteisiin. Tämä vaan muistuttaa meitä siitä, miten meidän on osaltamme niin Suomessa kuin Euroopassa pystyttävä vastaamaan tähän.

Jo aikaisemmin on todettu, että Ukrainan yli ei neuvotella, mutta se tarkoittaa myös sitä, mitä me voimme tehdä enemmän. Euroopassa taitaa olla edelleen jakamatta elvytysrahoja ja edelleen on auki rahoituspaketteja, joita voitaisiin hyödyntää Ukrainan tukemiseen. Eli meidän pitää rohkeasti hakea olemassa olevia malleja, jotta rahaa ja puolustusmateriaalia voidaan lähettää Ukrainaan.

Me olemme valitettavasti eurooppalaisina epäonnistuneet, jos tuolla maailmalla leviää tämä Venäjän retoriikka ja he uskovat siihen. [Puhemies koputtaa] Meidän täytyy pitää Ukrainan lippu rinnassa aina, kun me matkustamme maailmalla, ja muistuttaa, [Puhemies koputtaa] mikä on Ukrainan tilanne.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta, olkaa hyvä.

15.00 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän laitton ja julma hyökkäyssota on jatkunut Ukrainassa tuhat päivää eli kolme vuotta, ja koko tuon ajan ukrainalaiset ovat taistelleet joka ikinen yö ja joka ikinen päivä vapautensa, demokratian ja koko Euroopan turvallisuuden puolesta — meidän puolestamme. Inhimillinen kärsimys ja menetykset ovat mittaamattomia, ja edessä on kylmä talvi.

Suomi on tukenut Ukrainaa merkittävästi, mutta se ei riitä. Jos kaikki EU-maat olisivat tukeneet oikea-aikaisesti ja riittävästi Ukrainaa, ei meidän nyt tarvitsisi olla täällä niin huolissamme siitä, jatkuuko Yhdysvaltain tuki Ukrainalle vai ei. Meidän on tehtävä enemmän.

Euroopan on otettava vastuu omasta turvallisuudestaan. Nyt kun diktatuurit haastavat läntistä demokratiaa ja näemme monenlaista ilkeilyä ja sabotaaseja, meidän on todella ymmärrettävä kaikkialla Euroopassa, että Ukrainan asia todella on meidän asiamme. Se on sitä tänään, se on sitä huomenna, ja se on sitä tulevaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

15.01 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän laajamittainen hyökkäys Ukrainaan alkoi tasan tuhat päivää sitten. Alueellamme pitkän rauhan jälkeen tämä poikkeustila, mikä siellä nyt on, voi kestää jopa vuosia, se osoittaa nyt meille sen, ja mietinkin, voimmeko itse oppia tästä jotakin.

Meidän on vaalittava maanpuolustustahtoaamme ja koulutettava koko reserviä. Sota on osoittanut varautumisen ja huoltovarmuuden, kuten esimerkiksi kotimaisen energian, tärkeyden: mitä vähemmän energiariippuvuutta ulkomailta, sitä parempi. Sotilasjoukkojen ja materiaalin lisäksi on tärkeää huolehtia varautumisesta. Varautuminen ei tosin kuulu pelkästään viranomaisille, vaan se kuuluu meille kaikille, myös koteihin ja perheille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

15.02 Paula Werning sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tuhat päivää kärsimystä, surua, epätoivoa, hävitettyjä koteja ja unelmia, rikkoutuneita perheitä, menetettyjä ihmishenkiä. Näiden pitkien päivien ja öiden aikana ukrainalaiset ovat taistelleet vapauden ja demokratian puolesta, myös meidän jokaisen puolesta. Ukrainassa eletään ar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2024 vp

kea, jossa lapset ovat oppineet tunnistamaan pommien ääniä ennen puhumaan oppimista ja ihmiset ovat joutuneet elämään jatkuvassa pelossa.

Tuhat päivää Ukrainan sotaa on mittaamaton inhimillinen menetys, mutta se kertoo myös kansakunnasta, joka ei ole lannistunut, jota ei ole lannistettu. Tämä päivä on jälleen muistutus siitä, että rauhaa ei voi koskaan pitää itsestäänselvyytenä. Meidän velvollisuutemme on seistä Ukrainan rinnalla, meidän tehtävänämme on auttaa, tukea ja varmistaa, että oikeus voittaa, Ukraina voittaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelulle varattu aika lähestyy loppuaan. Annan vielä kahden minuutin vastauspuheenvuoron ministeri Valtoselle. — Olkaa hyvä.

15.04 Ulkoministeri Elina Valtonen: Arvoisa puhemies! Kiitos hyvästä keskustelusta. Tästä kyllä Ukrainan kansalle lähtee hyvinkin vahva viesti eli se, että koko Suomen eduskunta ja Suomen kansa on Ukrainan kansan tukena.

Mitä tulee näihin ajankohtaisiin haasteisiin, niin Suomen hallituksen keskeisenä vaikuttamistyönä paitsi Euroopan unionissa, myös Natossa ja toki myös kaikessa kansainvälisessä vaikuttamisessa, mitä teemme, on se, että on toden totta niin, että Ukraina taistelee koko maailman rauhan ja yleensä sopimusperusteisen maailmanjärjestyksen puolesta. Jos antaisimme vahvemmalle oikeuden voittaa, siirrellä rajoja väkivalloin, niin se ei tarkoittaisi pelkästään Ukrainan menetystä, vaan se tarkoittaisi tietysti myös sitä, että meillä käytännössä ei olisi YK:n peruskirjaa ja sama periaate voisi päteä missä tahansa. Ja sellaiseen maailmanaikaan eivät halua palata pienet valtiot mutta eivät suuremmatkaan.

Mitä tulee Ukrainan tukeen ja maksuosuuksiin — tässä muutama edustaja tätä aivan oikeutetusti nostikin — niin on toden totta niin, että sikäli kuin me toisaalta Euroopan unionissa mutta myös Natossa olemme yksimielisiä siitä, että Venäjä on maailmanjärjestykselle, meidän kaltaisille arvoille eksistentialistinen uhka, myös Euroopan turvallisuudelle, niin silloin on niin, että jokaisen maan pitää kantaa kortensa kekoon, ja parhaiten se tapahtuu suhteessa bkt:hen. Tässä Suomi on näyttänyt omalla painollaan esimerkkiä, ja täytyy sanoa, että ei se meidän paino kovin pieni ole. Miljardit ovat merkittäviä, ja itse asiassa kun lasketaan Pohjoismaat ja Baltia yhteen, niin olemme maailman toiseksi suurin tukija Ukrainalle, myös puolustusmateriaalissa.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.